

**ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
"АСОЦІАЦІЯ ФАРМАЦЕВТІВ УКРАЇНИ"**

Ідентифікаційний код юридичної особи: 43359310

Місцезнаходження: Україна, 01015, місто Київ, вулиця Академіка Богомольця, будинок 7/14,
приміщення 182, к. 83

Вих. № 11/2026 від 20 січня 2026р.

**Першому заступнику
Голови Комітету Верховної Ради України з
питань здоров'я нації, медичної допомоги та
медичного страхування,**

Народному депутату України

Валерію Дубілю

Щодо: пропозицій відносно кадрового
забезпечення аптечних закладів у період дії
воєнного стану

Шановний Валерію Олександровичу!

Громадська організація «Асоціація фармацевтів України» (далі – АФУ), представлена у Раді громадського контролю при Національній службі здоров'я України та в Громадській раді при Держлікслужбі України, засвідчує Вам свою повагу та звертається з пропозиціями щодо врегулювання низки практичних питань, пов'язаних із кадровим забезпеченням аптечних закладів під час воєнного стану.

Звернення до Голови Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування, Народного депутата України Радуцькому Михайлу, направлене 02.12.2025р., вих. №34/2025, нажалі залишилось без відповіді.

На сьогодні більшість аптек зіштовхнулися з гострим кадровим дефіцитом фармацевтів. З початком повномасштабної збройної агресії значна частина фахівців була вимушена залишити свої домівки, переїхати в інші регіони України або виїхати за кордон. Особливо критична ситуація фіксується у прифронтових громадах, де кадровий дефіцит став системною перешкодою для безперебійної роботи аптек.

Упродовж останнього року Кабінетом Міністрів України було ухвалено низку нормативно-правових актів, спрямованих на врегулювання вимог до роботи аптечних закладів, зокрема у частині кадрового забезпечення. Розуміючи необхідність неухильного дотримання європейських та міжнародних стандартів, Уряд водночас встановив низку тимчасових винятків на період дії воєнного стану, покликаних забезпечити безперервність доступу населення до лікарських засобів у найбільш вразливих громадах. Існуюча частина бар'єрів пов'язана з вимогами щодо військового обліку, можливістю працевлаштування та підходами до бронювання працівників аптечних закладів, зокрема але не виключно жінок.

З 2024 року законодавство суттєво змінило порядок взяття жінок із медичною та фармацевтичною освітою на військовий облік. **З 18 травня 2024 року заборонено приймати на роботу жінок з медичною/фармацевтичною освітою без військово-облікового документа (ВОД).** А з 31 липня 2025 року ще й набрала чинності [постанова Кабміну від 30.07.2025 № 916](#), якою внесено зміни до [Порядку № 1487](#).

Раніше діяла норма, що дозволяла працювати без військового обліку до кінця 2026 року, але згодом її було скасовано, і на сьогоднішній день, відповідно до [п. 11 ст. 1 Закону № 2232](#), військовому обліку підлягають жінки, які: здобули професійну, фахову передвищу або вищу освіту; отримали **медичну** або **фармацевтичну** спеціальність та є придатними за станом здоров'я та віком.

Отже, в Україні на даний час неможливо офіційно працевлаштувати військовозобов'язаних без військово-облікового документа (ВОД), оскільки це порушення ст. 24 Кодексу законів про працю (КЗпП), а роботодавцю загрожує штраф від 34 000 до 59 500 грн за порушення правил військового обліку. Працівник має надати паперовий ВОД або електронний документ через «Резерв+», а роботодавець зобов'язаний перевірити його наявність та актуальність.

З огляду на це нами було узагальнено пропозиції, спрямовані на подолання кадрової кризи та забезпечення безперервної роботи аптек у прифронтових і сільських громадах та забезпечення населення лікарськими засобами. Відтак, далі по тексту цього звернення подаємо на Ваш розгляд наші пропозиції щодо уточнення процедур працевлаштування фахівців аптечної галузі в період дії воєнного стану.

Пропозиції спрямовано на усунення ситуації, коли аптечні заклади де-юре не можуть прийняти на роботу кандидатів із медичною або фармацевтичною освітою через формальні обмеження, що особливо критично для аптек у прифронтових та сільських громадах (зокрема, що вони ще не перебувають на військовому обліку або мають документи, оформлені не у повному обсязі). На практиці це створює штучний бар'єр для працевлаштування та поглиблює кадровий дефіцит, особливо у прифронтових і сільських громадах.

Відтак, сутність відповідної пропозиції полягає у створенні нормативних умов, які дозволять аптечним закладам оперативно залучати до роботи фахівців із медичною чи фармацевтичною освітою, навіть якщо такі кандидати тимчасово не перебувають на військовому обліку або мають військово-облікові документи, оформлені не в повному обсязі.

Така собі паралель з вирішення кадрового дефіциту критично важливих підприємств оборонно-промислового комплексу, в якому на даний час законодавчо врегульована можливість тимчасово забронювати військовозобов'язаних працівників, які мали порушення правил військового обліку, на 45 календарних днів з метою усунення порушень, після чого працівника можна забронювати на загальних підставах (якщо документи в порядку) або звільнити, якщо порушення не виправлено. В даному зверненні питання йде про кадровий дефіцит, який можна врегулювати за рахунок законодавчих змін щодо жінок-фармацевтів та жінок-медиків, які не підлягають обов'язковій мобілізації та бронюванню.

Таким чином, пропонується передбачити можливість укладення трудових договорів з такими фахівцями, водночас зберігаючи вимогу щодо обов'язкової постановки на військовий облік або приведення військово-облікового документа у відповідність до вимог законодавства протягом 45 днів з моменту працевлаштування.

Для практичної реалізації цієї пропозиції вбачається за необхідне надання узгоджених міжвідомчих роз'яснень щодо можливості прийому на роботу таких кандидатів із встановленням чітких вимог до строків та порядку приведення військово-облікових документів у відповідність, а також уніфікація підходів між Держлікслужбою, МОЗ та іншими заінтересованими органами влади. За потреби може бути опрацьоване питання внесення уточнень до чинних нормативно правових актів для забезпечення однозначної правозастосовної практики на місцях.

Очікуваними результатами реалізації цієї ініціативи є оперативне зменшення кадрового дефіциту в аптечних закладах, забезпечення безперервності їх роботи, особливо у громадах із підвищеним навантаженням, створення легального та контрольованого механізму залучення персоналу, зменшення ризику різночитань і помилкових відмов у працевлаштуванні, а також підвищення рівня доступності лікарських засобів для населення.

У зв'язку з вищевикладеним,

ПРОСИМО:

1. Розглянути можливість сприяння у вирішенні вищевикладених питань, ініціюванні внесення змін до нормативно-правових документів, та у разі прийняття відповідного рішення, поінформувати дотичні органи державної влади про їх актуальність, необхідність міжвідомчої координації та можливі нормативні уточнення, що можуть бути потрібні для забезпечення кадрової стабільності аптечних закладів.

2. Розглянути можливість надання офіційних роз'яснень щодо порядку прийняття на роботу фахівців з медичною або фармацевтичною освітою у випадках, коли вони ще не перебувають на військовому обліку або мають військово-облікові документи, оформлені не в повному обсязі, із визначенням граничного строку для приведення таких документів у відповідність (наприклад, до 30 днів), а також щодо уніфікованого підходу ТЦК та СП до таких ситуацій, щоб уникнути помилкових відмов у працевлаштуванні.

3. Повідомити АФУ про результати розгляду звернення та заходи, які будуть вжиті в межах компетенції на адресу: 01015, місто Київ, вулиця Академіка Богомольця, будинок 7/14, приміщення 182, к. 83, pharmukraine.ua@gmail.com.

АФУ підтверджує готовність до подальшого діалогу та надання додаткових матеріалів.

З повагою,

Голова Організації,

Голова Правління Організації



Олена ОМЕЛЬЧУК